

Cel programu 1.1 Odporne gospodarki i społeczności

Wprowadzenie do działań

Innowacyjne i odporne gospodarki i społeczności są niezbędne dla długoterminowego dobrobytu regionu Morza Bałtyckiego. W ramach tego celu Program wspiera działania, które zwiększają odporność zarówno gospodarek, jak i społeczeństw. Odporność jest rozumiana jako zdolność do reagowania na zakłócenia zewnętrzne, takie jak poważne recesje i kryzysy finansowe, pogorszenie koniunktury w poszczególnych gałęziach przemysłu lub poważne kryzysy zdrowotne. Odporność odnosi się również do społeczeństwa charakteryzującego się silną spójnością społeczną i wspólnym systemem wartości. Ponieważ nieoczekiwane wstrząsy mogą powodować ogromne i trwałe szkody w regionie, program zachęca do działań, które pomagają uniknąć niepożądanych skutków zewnętrznych, wytrzymać je lub szybko się z nich otrząsnąć. Oznacza to również zdolność do monitorowania potencjalnych słabości. Budowanie odporności BSR jest rozumiane jako część europejskich wysiłków w celu osiągnięcia wyższego poziomu samowystarczalności w sektorach krytycznych i wzmacniania tożsamości opartej na wspólnych europejskich wartościach, kulturze i dziedzictwie.

Ponieważ region Morza Bałtyckiego w coraz większym stopniu musi radzić sobie z wzajemnie powiązаныmi wyzwaniami, Program zachęca do eksperymentowania, "myślenia poza schematami" i pracy między różnymi sektorami w celu znalezienia odpowiednich rozwiązań. Rozwiązania opracowane w ramach tego celu muszą przyczyniać się do zwiększenia innowacyjności regionu. W stosownych przypadkach działania powinny uwzględniać nierównomierny rozwój terytorialny, np. różne skutki zakłóceń na obszarach miejskich i wiejskich. W stosownych przypadkach działania te powinny wykorzystywać potencjał digitalizacji w celu zwiększenia zdolności adaptacyjnych regionu.

Ponadto, Program zwraca szczególną uwagę na dostosowanie ekosystemów innowacji w celu wspierania budowania odporności. Ekosystem jest rozumiany jako zdolność wielu wzajemnie powiązanych interesariuszy do efektywnej współpracy przy wykorzystaniu dostępnych zasobów, np. finansowych i ludzkich. Innymi ważnymi elementami ekosystemu są istniejące polityki i regulacje, a także kultura wspierająca innowacje. Ponadto, rozwiązania opracowane w ramach projektów powinny dostosować podejście oparte na inteligentnej specjalizacji do wzmocnienia odporności regionu w skali makro. Oznacza to znalezienie właściwej równowagi między ograniczeniem zależności a połączeniem z globalnymi łańcuchami dostaw i wartości.

Niewyczerpujący wykaz przykładowych działań:

- Rozwijanie modeli, które zmniejszają zależność BSR od globalnych łańcuchów dostaw i zwiększają zdolność do wytwarzania krytycznych towarów w regionie;

- Przeprojektowanie podejść do inteligentnej specjalizacji i ponowne zdefiniowanie połączeń z globalnymi łańcuchami wartości w celu wzmocnienia odporności Morza Bałtyckiego jako makroregionu;
- Rozwijanie i testowanie mechanizmów, które zarządzają wyzwaniami gospodarczymi i społecznymi w makroregionie BSR w sposób skoordynowany, np. pilotowanie inteligentnych rozwiązań zdrowotnych;
- Zbadanie potencjału zrównoważonych wzorców konsumpcji opartych na lokalnych usługach i towarach oraz wzmocnienie wspólnej tożsamości BSR jako źródła tych towarów i usług;
- Badanie rozwiązań (na przykład cyfrowych), które umożliwiają usługom i produkcji w BSR skalowanie i kurczenie się w odpowiedzi na nagłe wahania popytu, minimalizując negatywny wpływ na dobrobyt ludzi;
- Badanie rozwiązań mających na celu pomoc przedsiębiorstwom w odbudowie po niespodziewanych zakłóceniach zewnętrznych, np. opracowywanie nowych lub dostosowywanie istniejących programów wsparcia dla przedsiębiorstw, wdrażanie wysiłków na rzecz dywersyfikacji bazy przemysłowej, opracowywanie narzędzi zarządzania ryzykiem dla całych sektorów (np. sektorów kreatywnych) i strategii reagowania na ryzyko;
- Pilotowanie działań wzmacniających odporność społeczną poprzez zmiany kulturowe, zmiany zachowań i mobilizację kreatywności, np. promowanie inteligentnych rozwiązań w zakresie pracy, testowanie mechanizmów wspierających słabsze grupy społeczne;
- Pilotowanie działań wzmacniających spójność i tożsamość regionalną poprzez wykorzystanie kultury jako środka na rzecz włączenia społecznego i innowacji społecznych;
- Działania pilotażowe rozwiązujące konkretne wyzwania w zakresie budowania odporności poprzez lepsze powiązania między badaniami naukowymi a regionalnymi systemami innowacji.

Oczekiwane rezultaty i ich wkład w realizację wybranego celu szczegółowego

Główne grupy docelowe programu zwiększają swoje zdolności w zakresie stosowania podejścia inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i społecznej oraz przedsiębiorczości. Wspierane działania sprzyjają nowemu zrozumieniu umiejętności wymaganych do rozwijania i testowania rozwiązań podtrzymujących gospodarkę BSR w długim okresie i pod presją szybko zmieniających się okoliczności zewnętrznych. W szczególności zwiększają one zdolność do unikania niepożądanych wpływów zewnętrznych zakłóceń, wytrzymywania ich lub szybkiego powrotu do normalnego stanu. Działania uznają znaczenie budowania umiejętności wszystkich graczy w ekosystemie innowacji. W szczególności wzmacniają one znaczenie społeczności w procesach innowacyjnych. Przyczyniają się to do budowania odporności regionu Morza Bałtyckiego, biorąc pod uwagę nierównomierny rozwój terytorialny i nierówny wpływ na różne grupy społeczne.